

Průvodní zpráva

Krajina ležící na pomezí Hornomoravského a Dolnomoravského úvalu, protknutá řekou Moravou, přitahuje lidi a zvěř už od nepaměti. Archeologické naleziště z období Paleolitu a Neolitu, stopy touže chtivých kupců lačnicích po jantaru, kteří museli při cestě z Baltu překročit Moravu právě zde, jsou toho důkazem. Střet Chřibů a Vizovické vrchoviny tvoří tzv.: „Moravskou bránu“, která spojuje Hanou, Slovácko a Valašsko. Z historického hlediska se v lokalitě vystřídalo několik šlechtických rodů, z nichž každý v místě zanechal svůj otisk.

A právě nádraží a budova lázní patřily kdysi k chloubě města. K chloubě, kterou bych v rámci diplomové práce na Fakultě architektury chtěl oživit.

Od dob slávy už uplynula řada let. S rozvojem automobilového průmyslu zájem o cestování na kratší vzdálenosti vlakem upadl. Samotná poloha nádraží vůči městu perspektivě zrovna moc nenahrává. A spolu s přeložením hlavního uzlu do Otrokovic to má nádraží v Napajedlech do budoucna nejspíše sečteno, nedojde-li zde teda k zásadní koncepční změně využití těchto nefunkčních naddimenzovaných prostorů a areálů.

Atraktivita veřejného prostoru kolem nádraží je velkou slabinou. Snaha revitalizovat veřejný prostor kolem vlakového nádraží je i z důvodu reprezentativnosti. Je třeba dodat, že město Napajedla za posledních asi deset let udělalo pro „tvář města“ opravdu velký kus práce. Jak, s kým, kde, za kolik a proč, není předmětem tohoto projektu. Bojím se jen, že koncepčně město absolutně nepočítá s návštěvníky, kteří přijíždí do města vlakem nebo jen městem projíždí a vnímají ho jen z pohledu projíždějícího. Pro město, a to nejen pro Napajedla, ale i ostatní, by mělo být na prvním místě, jaký dojem město budí na nezaujatého návštěvníka.

Snaha oživit lokalitu jako celek původně nebyla vůbec v plánu. Chtěl jsem se zaměřit především na lázeňskou budovu, která za rekonstrukci opravdu stojí. Jenže při tvorbě jednotlivých analýz, a hlavně při jejich sumarizaci, mi došlo, že lázně, nádraží a jeho přilehlé prostory jsou pro město prostě „out“!

A tak z původního plánu sešlo a poměrně nedávno jsem došel k závěru, že lokalitu ožíví především lidé, kteří v ní bydlí. Ale jedno po druhém.

Podél trati se na rozmezí přibližně jednoho kilometru nachází nádraží a její budovy, bývalá svobodárna v nevyhovujícím technickém stavu, kolonka z dob prvorepublikových kotovic, zahrádkářská kolonie, a především sirnaté lázně Slanica, s neudržovaným lesoparkem, zarostlým lesem a protiatomovým krytem pro továrnu Fatra.

Zeleň v podobě keřů, různých náletových rostlin a stromů, lemující území za kolejemi z jihu od hranic katastru po neudržovaný lesopark, jsem doplnil dřevěnou stezkou z prken, kopírující povětšinou klidnou vrstevnici. Stezka je standardně vybavena mobiliářem a veřejným osvětlením. Tuto kompozici jsem pro dotvoření funkční platformy oživil pro návštěvníky, turisty a místní o interaktivní prvky spolu se statickými.

Z původní cesty se stává obytná zóna, která se tváří jako park, kde v prostoru kolem nádraží můžeme najít jednotlivé prvky oživení.

Vítací nápis Napajedla je tvořen z větrníků. Při průjezdu vlaku se vytváří boční tlak, který roztáčí větrníky tvořící plný tvar písma. Vedlejším efektem prvku je zdroj elektřiny, protože jednotlivé větrníky jsou nasazeny na malé alternátory, generující nemalé napětí pro provoz areálu. Dalo by se říci, že se jedná o rekuperační zařízení pro zpětné získávání energie, kterou vlak rozráží kolem sebe.

Druhá hra je interaktivní a lidé ji mohou za pomoci internetu v mobilu, či přímo namísto měnit. Jde o hru se slovy v lidském měřítku na starých mechanických hodinách z přednádražních hal. Turista, děti, studenti, projíždějící pracanti, můžou navolit slovo do počítače a zapsat se do historie. Automat pak s každým projetým vlakem mění slova a slovní spojení. Samozřejmostí v dnešním světě je filtr na slušnost. Jde říci, že do jisté míry je zde i snaha o jakousi prevenci skrze heslovité sprejery mající možnost vyzkoušet úspěch svého slovosledu nanečisto.

Mezi další prvky oživení mající snahu přitáhnout do míst lidi je streetartová galerie na protihlukové a opěrné stěně.

Dále jsem park doplnil o glyptotéku tvořenou okrasnou zelení zastřiženou lidmi s citem pro umění. Nabízí se zde pak dodatečná možnost pořádání festivalu střihaných soch z keřů.

V rámci sanace prostoru navrhuji zbourat rozpadlou bývalou svobodárnu a uložení VN do podzemního kolektoru. Z důvodu budoucí výstavby dálnice D55 k tomuto kroku nejspíš stejně dojde.

Současnou naddimenzovanou nádražní budovu bych využil jak pro stávající funkci nádraží, tak pro komerci jako doplnění služeb v dané lokalitě pro plánovanou, mnou navrženou, rezidenční výstavbu mezi nádražím a budovou lázní.

Z budovy naproti nádraží bych vytvořil kavárnu, popřípadě klub pro místní i turisty, jakožto centrum lokality.

Místo rezidenčního bydlení jsem měl původně v plánu navrhnout bydlení nízkonákladové pro sociálně potřebné. Po návštěvě lokality jsem tuto variantu okamžitě přehodnotil. Vzhledem k rozvoji kultury a vybavenosti města Napajedla začíná být po bydlení ve městě a jeho okolí poměrně shánka.

Proto nakonec navrhuji bydlení rezidenční s atributy bydlení pro sociálně slabší, doplněné a nejnужnější služby.

Tento kompromis vygeneroval docela zajímavé řadové domy s podzemním parkováním, kopírující jihozápadní vrstevnice svahu Makové.

Konstrukčně jde o železobetonovou platformu, na níž je postavena dvoupatrová dřevostavba, umožňující varianty bydlení 1+1, 2+1, 3+1, 4+1.

Chápu, že pozemky řešené v této práci nepatří městu a otázka proveditelnosti je tak velmi naivní. I přesto se zde snažím otevřít jakousi diskusi, či polemiku o problematice tohoto místa, které má potenciál a jistou perspektivu pro město samotné.